

Traficomin hankeavustusten hankekortti

Hankekortti julkaistaan valtionavustusten verkkosivuilla.

Koulukatu-konseptin jalostaminen Heinolassa, Kauhavalla ja Raahessa 22.2.2024

Avustuksen saaja	Heinolan kaupunki	
Osallistujat	Heinolan kaupunki, Kauhavan kaupunki, Raahen kaupunki, Ramboll Oy (konsultti)	
Aikataulu	3/2024	2/2025
Hankkeen tavoite ja sisältö, kohde-ryhmä	Tämän hankkeen tavoitteena on ratkoa koulujen saattoliikenteeseen liittyviä kysymyksiä sekä syventyä koulumatkojen ja koulujen lähiympäristöjen turvallisuuteen ja viihtyvyyteen. Lisäksi hankkeen keskeinen teema on edistää koululaisten omin voimin tehtävien matkojen osuutta koulumatkoista. Omin voimin tehtävissä matkoissa keskitytään erityisesti pyöräillen suoritettaviin koulumatkoihin ja niiden turvallisuuteen. Hankkeessa hyödynnetään ja jatkokehitetään aiemmin kehiteltyä Koulukatu-konseptia, joka on esitelty Porvoon Koulukatu-hankkeessa vuonna 2022. Hankkeessa hyödynnetään myös Porvoon hankkeen yhteydessä kerättyjen kansainvälisten esimerkkien oppeja. Hankkeen keskeiset työvaiheet: 1) Valitaan kustakin kaupungista mukaan yksi kehittämistä vaativa koulu. 2) Perehdytään tarkemmin valittujen koulujen kouluympäristöihin ja tärkeimpiin koulureitteihin. Lähtötietojen osalta tutkitaan ainakin koululaisten liikkumisprofiileja, saattoliikenteen määrää, saattoliikenteen syitä, koulualueen muuta liikennettä, kouluympäristön maankäyttöä ja liikenneverkkoa. 3) Lähtötietojen kartoittamisen jälkeen aloitetaan itse suunnittelu ja asetetaan yhteinen tavoite, mihin muutoksilla pyritään koulumatkojen tai kouluympäristön osalta. 4) Yhteisen päämäärän asettamisen jälkeen kartoitetaan ratkaisuvaihtoehtoja. 5) Viimeisenä vaiheena suunnitellaan ja toteutetaan ratkaisuja tunnistettuihin ongelmakohtiin sekä aloitetaan vaikutusten seuranta. Hankkeessa toteutetaan vuoropuhelua kohderyhmien kanssa kuulemalla oppilaita, huoltajia, opettajia ja muuta koulun henkilökuntaa hankkeen eri vaiheissa. Tärkeimpänä kohdealueena toimii lasten ja nuorten kouluympäristö Heinolassa, Kauhavalla ja Raahessa. Kohderyhmiä ovat mainittujen kaupunkien lapset ja nuoret, heidän huoltajansa sekä kaupungin poliittinen ja hallinnollinen henkilöstö.	

Ennakoitu tulos	Hankkeessa syntyy tuloksia ja kokemuksia aiemmassa hankkeessa luodun Koulukatu-konseptin soveltamisesta eri ympäristöissä. Kokemusten perusteella konseptia voidaan edelleen kehittää sovellettavaksi uusissa ympäristöissä.
Lisätietoja hankkeesta	Jouko Rajajärvi, ylläpitomestari, Heinolan kaupunki (etunimi.sukunimi@heinola.fi) tai hankkeen konsultti Tapio Kinnunen, Ramboll Oy (etunimi.sukunimi@ramboll.fi)

Hankkeen päättyessä täydennetään:

Tulokset	Hankkeessa hyödynnettiin aiemmassa Traficomin hankkeessa luotua koulukatu-konseptia ja kartoitettiin ratkaisuvaihtoehtoja valitun kolmen koulun koulumatkojen turvallisuuden lisäämiseen. Työn tuloksena syntyi loppuraportti, jossa on kuvattu koulumatkojen ja koulujen lähiympäristöjen liikenneturvallisuuden tilaa sekä esitetty ratkaisuehdotuksia haaveittuihin haasteisiin.
Miten tavoitteet toteutuivat?	Hankkeeseen valikoitui mukaan yksi koulu jokaisesta hankkeesta mukana olevasta kunnasta. Hankkeen tavoitteena oli ratkoa näiden koulujen saattoliikenteeseen liittyviä kysymyksiä sekä syventyä koulumatkojen ja koulujen lähiympäristöjen turvallisuuteen ja viihtyvyyteen. Hankkeen keskeinen tavoite oli myös edistää koululaisten omin voimin tehtävien koulumatkojen osuutta. Kevään aikana hankkeessa kerättiin lähtötietoa koulujen lähiympäristöistä ja perehdyttiin niiden turvallisuustilanteeseen. Tietoa koulujen lähiympäristöjen ja koulumatkojen turvallisuudesta kerättiin suoraan koulujen oppilailta ja henkilökunnalta Maptionnaire-karttakyselyn avulla. Kyselyyn saatiin yhteensä noin 370 vastausta. Kyselyn avulla jokainen koululainen sai tuoda esiin hankalaksi tai liikenneturvallisuuden kannalta jopa vaaralliseksi koettuja paikkoja. Kyselyn lisäksi koulujen lähiympäristöjen jäsentymistä tarkasteltiin erilaisten paikkatietoaineistojen avulla. Tärkeää tietoa koulujen lähiympäristöjen ajoneuvojen nopeuksista saatiin myös TomTom-datasta. TomTom-datalla saatiin ajantasainen tieto siitä, minkälaisilla nopeuksilla ajoneuvot liikkuvat koulun läheisellä katuverkolla ja noudatetaanko asetettuja nopeusrajoituksia. Kyselyn ja erilaisten datatarkasteluiden lisäksi hankkeessa toteutettiin alkusyksyn aikana sidosryhmien kuuleminen, jonka avulla syvennettiin tietoa esiin nousseista haasteista. Syys-lokakuun vaihteessa jokaisella koululla järjestettiin myös maastokäynti, jossa pääpaino oli tarkastella koulun ympäristöä etenkin alkukartoituksessa esiin nousseiden haasteiden näkökulmasta sekä pohtia ratkaisuehdotuksia haasteisiin. Ratkaisuehdotuksia pohdittiin maastokäyntien lisäksi myös konsultin liikenneturvallisuusasiantuntijoilleen järjestämässä yhteisessä keskustelutilaisuudessa, jossa jokaisen koulun haasteet käytiin vuorollaan läpi. Edellä mainittujen lisäksi koulujen oppilaiden koulumatkareitit otettiin tarkempan tarkasteluun ja koulumatkoista tehtiin koulureittianalyysi. Koulureittianalyysin avulla selvitettiin käytetyimpiä reittejä koulumatkoilla. Vielä aivan hankkeen loppumetreillä tehtiin kevyt talvitarkastelu, johon koottiin yleisiä huomiota talviolosuhteiden huomioimiseen kouluympäristöissä.

	Koululaisten ja muiden sidosryhmien osallistamisen saralla hankkeessa päästiin asetettuihin tavoitteisiin. Hankkeessa perehdyttiin laajasti koululaisten koulumatkojen turvallisuuteen ja etsittiin ratkaisuja saattoliikenteen aiheuttamiin haasteisiin. Myös näiden tavoitteiden osalta hanke vastasi asetettuihin tavoitteisiin.
Arvio hankkeen vaikutuksista	Hanke on luonteeltaan valmisteleva ja hankkeen konkreettiset vaikutukset liikenneturvallisuudelle realisoituvat vasta hankkeen päätyttyä. Oletuksena on, että mikäli hankkeessa esitetyt ratkaisuehdotuksia toteutetaan edistävät ne koulumatkojen liikenneturvallisuutta. Hankkeen päätyttyä hankkeen vaikutuksia liikenneturvallisuuteen ja liikennenympäristön viihtyvyyteen seurataan kaupunkien liikenneturvallisuusryhmissä. Hankkeen päätyttyä hankkeen vaikuttavuutta voidaan mitata esimerkiksi liikenneturvallisuustilastojen sekä kuntakohtaisten kyselyiden kautta. Myös hankkeessa esitettyjen toimenpiteiden toteutumisen kautta voidaan seurata hankkeen konkreettisia vaikutuksia liikenneturvallisuudelle. Yleisellä tasolla hankkeella tuotiin mukana oleville kaupungeille lisätietoa mukana olleiden koulujen ja niiden lähialueiden turvallisuuden nykytilasta, jotta liikenneturvallisuuden kehittäminen ja seuraaminen on jatkossa helpompaa.
Mitä opittiin? Mitä kannattaisi tehdä toisin?	Hankkeen suunnitteluvaiheessa ajatuksena oli, että hankkeen maastokäyntien toteuttamisessa hyödynnettäisiin olemassa olevien liikenneturvallisuusryhmien kokouksia. Myöhemmin hankkeen edetessä huomattiin, että kaikissa kunnissa tämä ei ollut mahdollista aikatauluhaasteiden tai etäkokousten vuoksi. Jatkossa vastaavaa toimintatapaa suunniteltaessa on hyvä huomioida paremmin kokousten sekä työstettävän hankkeen aikataulujen yhteensopivuus.